

**ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА НАУЧНОТО ЖУРИ
ЗА КОНКУРС ЗА ЗАЕМАНЕ НА
АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ “ДОЦЕНТ”
ВСУ гр. ВАРНА**

**РЕЦЕНЗИЯ
ЗА НАУЧНАТА ПРОДУКЦИЯ И ХУДОЖЕСТВЕНО-ТВОРЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ
НА ГЛАВЕН АСИСТЕНТ ТОДОР СТОЯНОВ ТОДОРОВ, ДОКТОР ПО ТЕОРИЯ
И МЕТОДИКА НА ФИЗИЧЕСКОТО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТНАТА
ТРЕНИРОВКА, ХОНОРУВАН ПРЕПОДАВАТЕЛ ВЪВ ВСУ**

**РЕЦЕНЗЕНТ: ПРОФ. ДПН МАЛЧО МАЛЧЕВ – ХОНОРУВАН ПРЕПОДАВАТЕЛ
КЪМ ВСУ “ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР”**

I. Биографични данни

Тодор Стоянов Тодоров е роден на 29.01.1949 г. в с. Беловица – Пловдивска област. Завършва средното си образование в гр. Чепеларе – гимназия „В. Дечев”. През 1975 г. завършва Учителския институт „Дичо Петров” в гр. Смолян, а през 1985 г. завършва висше образование във ВИФ “Георги Димитров” с квалификация „Учител по физическо възпитание”.

От 1969 г. до 1971 г. работи като учител по физическо възпитание в с. Мъгляне – Кърджалийска област, а от 1971 г. до 1974 г. е инструктор в отдел „Физкултура и туризъм” в ОК на ДКМС в гр. Смолян. От 1977 г. до 1988 г. е бил треньор по мотокрос, секретар на ТД „Карлък” – гр. Смолян и отново учител в IV ОУ и VII СОУ в гр. Смолян.

След положен конкурсен изпит през 1988 г. е преподавател към Учителски институт в гр. Смолян. През 1994 г. е атестиран в длъжност старши асистент, а през 1996 г. в главен асистент.

Към датата на обявяване на конкурса гл. ас. Тодор Стоянов Тодоров, доктор по теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (диплом за ОНС „доктор” №26874 от 15.08. 2000г.), работи на

основен трудов договор като преподавател към ПУ „Паисий Хилендарски”, а във ВСУ е хоноруван преподавател.

От 1963 г. се занимава активно със спелеология, където е реализирал редица спортно-педагогически успехи. Проявява активитет в разработването на проекти на международно, национално и регионално ниво.

Към документите по конкурса Тодор Стоянов Тодоров е депозирал дипломи от краткосрочни курсове на Централна школа за подготовка на кадри „Велинград” за „Инструктор по ориентиране”, „Съдия по ориентиране”, „Инструктор по туризъм” и други документи, които имат косвено (по-скоро информативно) отношение към конкурса.

II. Процедура по обявения конкурс

Конкурсът за „*доцент*” е обявен за нуждите на ВСУ „Черноризец Храбър” в ДВ, бр. 38 от 21. 05. 2010 г., по искане на Дирекционния съвет на Филиал в гр. Смолян на ВСУ „Черноризец Храбър” – протокол № 6, т. 4 от 15 март 2010 г.

III. Преподавателска и художествено-творческа дейност

По смисъла на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилникът за неговото приложение, научната продукция на гл. ас. д-р Тодор Стоянов Тодоров следва да се рецензира в две основни направления:

- * **преподавателска и художествено-творческа дейност;**
- * **научноизследователска дейност.**

III.1. Преподавателска дейност

Кандидатът за академичната длъжност „*доцент*” д-р Тодоров води лекции – 15 часа и повече от 300 часа практически упражнения по дисциплината „*Физическо възпитание – обща физическа подготовка*” към филиала на ВСУ „Черноризец Храбър” в гр. Смолян, със студентите от специалностите ППООР и ЗНС. В екип с колеги преподаватели от катедра

„Сигурност и безопасност” провежда стажове по туристически и планински практики.

Конкурсът за заемане на академичното звание “доцент” има академична осигуреност 380 часа лекции и упражнения по учебните дисциплини „Туризъм, алпинизъм, ориентиране и планинско спасяване“, „Спорт“

III.2. Художествено-творческа дейност на д-р Тодор е многообразна, но е свързана главно с учениците от Смолянска област и Родопите въобще. Има значими постижения в областта на спелеологията, които пространно са описани в творческата автобиография на кандидата. Неговият опит успешно би могъл да се екстраполира в работата със студентите в случай на необходимост.

IV. Научна продукция

В процедурата за конкурса гл. ас. д-р Тодор Тодоров е представил списък в който се съдържат 37 публикации. От тях, както определя самият кандидат, **32** са „*Научни публикации, свързани с профила на конкурса*” и **5** публикации извън неговата тематика.

От предложените публикации не подлежат на рецензиране:

1. автореферат „Усъвършаване на програмата и методиката за начално обучение по спортна спелеология” за ОНС „доктор” от 1999 г.;
2. публикациите с №№ 33, 34, 35, 36 и 37, тъй като не са свързани с профила на обявения конкурс;
3. публикацията под № 11 – „Най-новата екопътека „КАНЬОНА НА ВОДОПАДИТЕ” в Родопите” – в сп. „Туризъм и отдих”, тъй като не притежава необходимите компоненти за писмен научен жанр от тип „статии”;
4. статиите в интернет под номерата 27 и 28, защото повтарят информация от други сродни публикации на автора;

5. публикациите от раздел „брошури” под номера 5, 29, 30, 31 и 32 поради описателно-информационният им характер.

Съгласно чл. 24, ал.(1), т. 3 на ЗРАСРБ, кандидатите за заемане на академичната длъжност „доцент” трябва да представят „...публикуван монографичен труд или равностойни публикации...”. Считам, че кандидатът отговаря на това законово изискване. Книгата „**Теория, практика и методика на обучението по спелеология**” – № 6 в списъка, има монографичен характер. Тя представлява оригинална авторска интерпретация на определена познавателна проблематика от сферата на спелеологията. Теоретичното проучване е на базата на 38 цитирани публикации. Глава първа има роля на теоретична концепция и на нейните познавателни рамки. Втора и трета глава развиват тематичните единици в съответствие с йерархичното структуриране на хипертемата.

В клас „Учебни пособия” отнасям публикациите под номера 1, 2, 3 и 4. Първите три в структурно и съдържателно отношение отговарят на изискванията за учебници. Заглавието е общо – „ОСНОВИ НА ПЛАНИНАРСТВОТО”, но д-р Тодоров удачно ги разделя на три отделно обособени части – част I „Туризм и туристическо ориентиране”, част II – „Алпинизъм и спелеология” и част III – „Опасности в планината. Долекарска помощ”.

На пръв прочит прави впечатление, че материята е силно позната. Да, това е така що се отнася до посветените в подобен род книжнина, но за учениците и студентите, пък и за много други млади хора, това е информация и знания с които те се срещат и запознават за първи път. Трите учебника дават възможност на преподавателите, които ги ползват, да систематизират дидактичните си подходи, а обучаемите да получат нови знания, да овладеят практически умения и навици и да изградят правилно отношение към съответната проблематика. Книгите се отличават с много добър дизайн и оформление, притежават каталожни номера и са

рецензирани от хабилитирани преподаватели – специалисти в областта. Издадени са през 2004 и 2005 година.

„Ръководството по туризъм” е издадено през 2005 г. – обем 169 страници. Официалните рецензенти са проф. Г. Балтаков и доц. Б. Белегов. Тази книга е типично учебно помагало, което съдържа исторически, теоретични и практико-методически материали, които значително по-обстойно са изложени в рецензираните до тук учебници. Ръководството е предназначено за ползване от по-широк кръг читатели, които се интересуват от проблемите на туристическите практики в любителски аспект или от професионални подбуди и задължения.

Публикациите под номера 8, 9 и 10 се определят от кандидата като *студии*. Сред тях се откроява разработката „*Карстовото богатство на с. Ягодина*” (обем 60 страници, издание 2010 г.), където Т. Тодоров е трети съавтор с Димитър Райчев и Георги Райчев. Книгата - луксозно издание, богато онагледено с добре подбрани цветни фотографии – представлява относително завършена теоретична концепция посветена на крайните източни ридове и била на Вейлишко – Виденишкия дял на Западните Родопи и на богатото културно-историческо и природно наследство на „ ... *един малък къс земя, забравен от миналото, неоценен и неизвестен*”. В последствие авторите могат да я разширят и разгърнат в монография, което горещо им препоръчвам.

На второ място сред студиите бих поставил „*Родопите – Културен и Екотуризъм*”. Тази разработка, както и по-голямата част от неговото творчество, разкриват една голяма любов и преклонение на автора пред богатствата и значението за нашия народ и култура на Родопа планина. Написана в обем 126 страници, книгата е посветена на културно-историческите ценности на Западните Родопи и района на с. Момчиловци – издадена е през 2006 г. Студията е структурирана в две части. Първата част е посветена на ресурсите, появата и развитието на туризма, както и

опазването на ландшафта. Втората част има практико-методичен характер с насоченост изграждане на туристически екомаршрути с културна насоченост. Подробно са представени три маршрута които обхващат три зони: висока около върховете и местностите: Св. Дух; Момина вода; Св. Георги и Имането, втората зона на изток от с. Момчиловци и трета – на юг и запад от селото. Книгата съдържа азимутни таблици, карти и снимков материал, които подпомагат успешното и безаварийно придвижване по маршрутите.

Третата студия на д-р Тодоров – „Културен и екотуризъм по стъпките на митичния орфей ДОСПАТ – ГЕЛА”, от 2010 г., следва идеите на автора, които намираме в анализирани предходни студии. Конкретиката се отнася до маршрутът „ОРФЕЙ” – Доспат – Гела в Родопа планина.

Публикациите от номер 12 до номер 26 – 15 на брой, са главно в годишниците на ПУ „Паисий Хилендарски” и 3 броя в сборници от научно-практически конференции. Тематично са свързани с проблеми на туризма – средства, методи и форми, със спелеологията, с екстремалните ситуации и оцеляването в планината и в условията на пещери. Публикациите са издадени след рецензиране и обсъждане в редколегиите на ПУ.

V. Основни научни и научно-приложни приноси

Считам, че в приложената към документите по конкурса „Справка за научните приноси на трудовете”, кандидатът гл. ас. д-р Тодор Тодоров адекватно е преценил собствените си научни и научно-приложни приноси. Те могат да се обособят в следните групи:

1. обогатяване на вече съществуващи научни области – в монографията *„Теория, практика и методика на обучението по спелеология”*;

2. създаване на нови класификации, методи, технологии и схеми – главно въвеждане на европейски стандарти в туризма (в публикациите №№ 8, 9, 10, 11, 13, 15, 19 и 21);

3. приноси за внедряване: методи, конструкции, схеми – главно усъвършенстване на теорията и методиката на обучението по спортна спелеология за подготовка на кадри за спелеотуризма – изграждане на система и класифициране на елементите на пещерната среда и проникването в нея (в публикациите 6, 7, 16, 23 и 36).

Обстойно анализираната научна продукция на гл. ас. д-р Тодор Тодоров позволява да определя, че изложените научни приноси са собствено дело на кандидата.

VI. Критични бележки – под някои взаимствани схеми, изображения и рисунки не са цитирани първоизточниците.

VII. Заключение

Като вземам под внимание изискванията на гл. 24 от ЗРАСРБ, чл.53 чл. 54 от ППЗРАСРЛ и Правилника за развитие на академическия състав на ВСУ „Черноризец Храбър”, очевидно изразения научен и приложен характер на публикационната активност, педагогическата дейност и спазените нормативно-процедурни изисквания по конкурса, предлагам на членовете на Научното жури да бъде гласувана академичната длъжност **„доцент” по география на рекреацията и туризма (ориентиране и планинско спасяване) на гл.ас. д-р Тодор Стоянов Тодоров.**

Подпис:

Варна, 2011г.

(Малчо МАЛЧЕВ)